



EDINOST
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutraj izdaje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdaje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 80, za pol leta . . . 1.20, za ves leto . . . 2.40. — Na naročbe brez priloge naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvl., v Gorici po 3 nvl. Sobotno večerno izdaje v Trstu 3 nvl., v Gorici 4 nvl.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifi v petinu; za naslove z debelimi črkami se plačuje preostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtica in javnozgodna, demašni oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništva: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odpriete reklamacije so prosto poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Ustanovni shod

slovenskega katoliškega društva v Kamniku dne 28. vinotoka 1894.

(Izv. dopis).

III.

Zatrčili se nam, da se to društvo hoče lotiti dela, da noče samo besedovati v namen, da pribori mandator klerikalni stranki ter da premaga svoje „liberalne“ nasprotnike — ne, društvo da hoče biti čuvar nad slovenskim ljudstvom in obvarovati isto, da ne zagasi na pogubljiva pota, da se odpove tganje-pitju in slabim družbam, da ne boče zadovoljevale nesmiselnih svojih posesti ter da ne boče prodajalo istih tujcem in Židom; ono hoče pomagati že zadolženim iz preteče jim pogube po „bobnu“ in jih dovesti zopet do zadovoljnosti na svojih tleh; z jedno besedo: društvo hoče biti angelj varuh slovenskega ljudstva pred pogiboljo, pretečo istemu.

To hoče društvo, kakor nam zatrjajo ustanovitelji, in ako res stori to, ako obvaruje naš narod pred obupnim bojem za obstanek, tedaj si sme biti v svesti, da reši tudi vero, kateri preti nevarnost le od te strani.

A kaj drugega je z narodnostjo.

Narodnost, in z isto vred seveda tudi jezik, je pak ono svojstvo, katero more satri politički nasprotnik ne le na jeden, marveč na mnogo načinov.

Ni sicer to lahko delo, kajti jezik slovenski je šilav in trpešen, on ima skoro neubitno življenje. Najbolji dokaz temu je njega obstoj v kljub vsem najbolj rafiniranim poskusom, da bi ga istrebili, kateri poskusi se rabijo že od nekdanj in se niso rabili nič manj v poslednjem pol stoletju. Tuda brezvepešno. Dá, jezik slovenski je podoben žrjavici, katera teli pod pepelom dolgo, dolgo . . . in kakor hitro potegne ugoden veter, ki odnese pepel, sažari nam zopet v novi lepoti.

In vendar je nevarnost velika za našo narodnost, kajti napuri naših nasprotnikov so, vlasti v poslednji dobi, siloviti in neodmorno v porabi.

Uprav silovitim, osmega stoletja vrednim postopanjem skušajo Germani, Italijani in Madjari izbrisati poslednjo sled slovenskega jezika — in sakaj? Je-li slovenski jezik — da ne govorim o drugih slovenskih jezikih — morda nelep? Največi in najrazsodnejši učenjaki drugorodcev pripisnavajo često, da so slovenski jeziki med najmilejšimi in za inteligentno družbo najprikladnejšimi jeziki. Torej jih le gola strast in šovinizem delata beone proti eksistenciji slovenskega národa, pri čemer računajo še po-

sebno na poznano našo krotkost. Ta naša skromnost je glavni varok, da si tujee dozvoljuje raznovrstnih provok proti nam; naša pohlevnost in skromnost ga vspeodbujata do očitanja, da slovanski jezik ni ugoden za učenost ter da se z istim sploh ne dá ničesar storiti.

Vse to je gola izmišljotina, ovržena sto in stokrat, katero rabijo kot izgovor za potujčevanje slovenskega naroda in v zadolževanje neugasi strasti nemškega, italijanskega in madjarskega šovinizma. Ako bi stopili mi Slovani na mesto naših potujčevalcev in bi hoteli trditi, da sta nemški in italijanski jezik negodna za učenjastvo — kaj bi nam odgovorili? Menimo baš tisto, kar odgovarjamo mi danes njim. In ako bi jim hoteli delati krivico, morali bi iskati po frazah in smešnih argumentih istotako, kakor iščejo dandanes oni.

Vprašanje je sedaj samo, ali se hočemo dati potujčeti, ali se nočemo dati? Ako hočemo to, tedaj je najbolje, da kar pustimo tujcem, da izvrše svoje delo brez ovir in ne branimo jim tega! Ako pa nočemo, tedaj moramo stopiti v obrambo svoje narodnosti z vsemi silami in zakonitimi sredstvi, ki so nam na razpolago! S polovičarski sredstvi dosežemo le polovičarske vapohe — in še teh ne — in se le smešimo pred tujci. Ako pa smo odločni in zavzeti za svojo stvar kot zaresni možje, vzbudimo v svojih nasprotnikih spoštovanje in prepričanje, da smo zares zmogljivi rešiti svojo narodnost: le pravi junak sili svojega nasprotnika do spoštovanja.

Učimo se od nasprotnikov, učimo se od Nemcev, Italijanov in Madjarov! Poglejmo Nemce! Oni so si zasnovali načrt za punemdenje — če bi bilo mogoče — vsega človeškega rodu, tako, da bi v par stoletjih gospodoval nemški jezik vseprek in da bi vladala po vsem svetu jedna sama uprava — nemška uprava. Nemci nemdijo dalje in dalje, dokler je le mogoče. In kodi nemdijo najbolj? Med Slovani! In po tem bi lahko sklepali, da Slovani ne ljubijo svojega jezika, ker jim ni nič do njega, marveč da smatrajo svojo narodnost za reč, ki se sme pustiti ležati na cesti. . . .

Seveda meri nemški šovinizem tudi na druge narodnosti in morda baš naši Italijani in Madjari bi morali slutiti, da so oni istotako izbrana štev vsenemške nezaslosti in da je Nemcem le „Mittel zum Zweck“, ako se danes laskajo Italijanom in Madjarom tam, kjer žive poslednji z nami v ošji dotiki. Udušili bi radi najprej nas in potem pridejo na vrsto — drugi.

Prej ali slej pak pridejo zaslepljenci do prepričanja, da so raznarodovali Slovence in Hrvate, ne za-se, marveč za Nemce!

„Povem vam, ta prevzetna Jelica je tiha voda, ki pa tom globlje dere! Ej, da bi ve vedele . . .!“ — govorila je Netika skrivnostno.

„Kaj, kaj? —“ oglasile so se hkratu vse tri. „Zakaj ne poveš? Nam vendar lahko zaupaš!“

„Jelica mi je vse zaupala in zato vem stvari, katerih se sramujem pripovedovati. Lavrič bi pljunil pred njo, če bi to vedel! . . .“

„A, a! — To je kometna hinavka! — Saj se mi je zmerom zdelo, da ni vse zlato, kar se tako svetl na tej Jelici! — Pfu!“ — hitele so vse vprek.

„Saj menda veste, kako jo je lani izne-nadil hlapec v kleti? — pričela je tiho pripovedovati Netika. „Meni je pravil brat.“

„V kleti, praviš? To je škandal, kate-rega mora izvedeti Lavrič. In kdo je še bil . . .?“ — vpraševala je Ambroževa z obrazom največje ogorčenosti.

„O nihče! Veste, ona sama . . .!“ — in Netika je napravila z roko neko gestiku-lacijo, potem si je zakrila kakor najbolj stid-

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslenska zbornica). Iz seje od minole sobote nam je še poročati, da so poslanci Spinčič, Laginja in tovariši interpelovali radi razpuščenja občinskega sastopa v Podgradu. (To interpelacijo, kakor ono poslanca A. Corronija in tovarišev, omenjeno v denšnjem zjutranjem izdanju, prinesemo seveda po stenografskem zapisniku.)

Iz večerajšnje seje je znamenit predlog poslance dra. Kramarja in tovarišev, da izgube svoj mandat oni poslanci, ki so bili imenovani administrativnim državnim uradnikom. Ta predlog je podpiral posebno toplo poslanec dr. Lueger, naglašuj, da parlament ni nikar preskrbovalni zavod za ponesrečene politike. Koalicija je seveda odklonila ta predlog.

O volilni preosnovi. Poročila javljajo, da so se koalirane stranke zjediniše v to, da se ustvari posebna kurija delavcev, koji pripade 20 poslancev. Taka volilna preosnova je nesmiselna, kajti po isti dobé delavci, ki so člani okrajne bolniške blagajne, volilne pravo, samostojni obrtniki pa ne, ako ne plačujejo dovolj davka. Mi privoščimo industrijalnim delavcem od srca vsa politička prava, sahtevamo pa, da zadobe ista prava tudi samostojni obrtniki ne gledé na visočino davka, kojega plačujejo. Ne prihajajte nam s takimi krparijami po načelu: „Operi mi kožuh, toda ne zmeđi ga nikar!“ ampak ustvarite nam resnično volilno preosnovo v smislu resničnega in splošnega razširjenja volilne pravice!

Dogodki na Ruskem. O pripravah za vprejem trupla pokojnega carja v Moskvi poročajo dne 11. t. m., da so se že ob 4. uri zjutraj birale velikanske množice ljudij po onih ulicah, kjer se je imel premikati sprevoz. Žalostinake dekoracije napravljajo impozanten utis. Ob 10. uri 35 m. je prispel vlak s truplom; z istim vlakom so prispeli tudi car, carica-udova, zarodnica carjeva, veliki knezi in velike kneginje. Vsa duhovščina s mitropolitom na čelu je opravila kratko molitev ob prihodu vlaka. Odstranivši pokrov krato, nesli so isto veliki knezi na mrtvaški voz. V sprevodu za krato je stopal car s princem Waleškim in velikimi knezi, dočim so carica-udova in velike kneginje sledile v kočijah. Medpotoma so je vstavil sprevoz v 4 cerkvah, kjer so opravili molitev. Pri kapeli iberiške matere božje poljubili so sveto podobno car in veliki knezi. Ob 1. uri popoldne je došel sprevoz v arhangelsko katedralo, kamor so prenosli truplo. Po odhodu visoke gospóde so takoj dovolili vstop vsemu

ljiva deva z robcem obraz in zopet sikhila: „Pfu, pfu! Mene je sram, ko pripovedujem.“

Tovarišice so začudeno izbuljile oči, potem pa začele tekati po Albinini sobi ter vile roko. — „Tak škandal! — Uh, ne pogledam je več — in v lice jej pljunem, če me še kdaj ogovori!“ — kričale so v sveti svojoj jezai.

„In kaj je počela časih s tistim študentom Vencem, veste?“ — vprašala je zopet Netika.

„Dá, da!“ — odgovorila je Vida. „Im, Lavriču moramo čestitati, ko se poroči s tako čestito devo! Ha, ha!“ — in smejale so se prijateljice iz vsega grla, hotoč vdušiti s tem svojo zavist in netile druga drugej sovraštvo do zmagonasne tekmovalke. Zmenile so se, da najmo nekaj potepuhov, ki napravijo na dan Jeličina poroke mladej neresti javen škandal ter se razále na razne strani, da tem hitreje razširijo, kar so skovale v svojoj zlobnosti.

Pri Ribičevih pa so bili radi Lavričeve zaroke z Jelico vsi srečni. Čestitajoči obiski o si kar ponujali kljuko. Tudi Netika

občinatru, da se poslovi od trupla carjevega. Prebivalstvo moskovsko je sedaj več na ulicah in po cerkvah, nego pa doma. Po cele dneve kleči ljudstvo po cerkvah in v tem no zaostaja niti školska mladina.

Očevideci trdijo, da je bil pogled na sprevoz v Moskvi tako velikanak, da ga ne pozabi nikdo. Sprevoz je bil dolg tri vrste (vrst = 1066 metrov), a jedno tretjino prostora v tem sprevodu je zavzela samo duhovščina. Vozu s krato sta sledila dva voza polna srebrnih vancev.

Vojska med Japonsko in Kitajem. Večerajšnjemu londonskemu „Timesu“ javljajo iz Kitaja: Dne 6. t. m. zapustili so razni kitajski poveljniki Port-Arthur, iz česar je sklepati, da se ta vašna kitajska postojanka kmalu uda Japoncem. — Večeraj prišlo je res iz Shangaja to-le poročilo: Japonci so si prisvojili Port-Arthur, ne da bi se jim bili upirali Kitajci. Posadka se je udala Japoncem; jeden kitajski general in razni častniki ubežali so po morju. Japonci jako dobro napredujejo tudi z druge strani. Vojska maršala Oyame vzela je Kin-Ču in Taljen-Van. Japonci so zgubili jako malo možta, dasi sti obe mesti jako dobro utrjeni. Kitajci so streljali jako slabo in se sploh branili zelo mlačno. V Kin-Ču so dobili Japonci ogromna skladišča živeža. Potem sta japonska oddelka skupno navalila na mesto Taljen-Van. To mesto je imelo 6000 mož posadke, a kljubu temu se Kitajci niso branili niti najmanj, ampak bežali so v velikem nerodu. Kitajcev je padlo 50, Japoncev le 2.

Različne vesti.

Imenovanja v politički službi. C. kr. namestnik v Trstu imenoval je namestništvena koncipista gg. Hermana Ostija in Otto Schneiderja začasnim okrajnim komisarjema, konceptna vezbenika Edvarda Fabijanija in dr. Bernarda Karminskoga pa namestništvenima koncipistoma.

Imenovanja pri pošti. V področju tržaškega poštnega in brzojavnega ravnateljstva imenovani so poštnimi asistenti ti-le gg. poštni vezbeniki: Alojz Slavina, Iv. Ant. Baumgartner, Emil Vilj. Bayer, Eudor Arming, Adv. Rechsteiner, Edvard Donda, Hermenegild pl. Petris. Ivan Grandis, Rudolf Arming, Josip Lazar, Alojzij Wernig, Rikard d'Alessandro in Julij Frank; nadalje poštar Peter Gilly in poštni odpravnik Adolf Hauff. — Stavbarkim pristavom pri tukajšnjem poštnem in brzojavnem ravnateljstvu imenovan je stavbarski vezbenik g. Ivan Štolfa.

sostrina Jeličina, je prišla, objela svojo prijateljico in jo poljubila. In Jelica je bila gignjena do solz, in plakali sti obe . . . Obnovile sti svoje poverljivost in si znova zaprisegle večno prijateljstvo.

Baš je hotela oditi Netika, ko vstopi Ambroževa Tinka. Pomenljivo sti se spogledale, Tinka pa je pohitela k Jelici ter jej prisrčno stiskala roki.

„Ravnokar som zvedela . . . želim Ti vse srečo prav ia dna srca . . . še jaz som vesela kakor že davno ne! — In kdaj bo poroka? — si li pripravljena?“

„Dá, srečna boš Jelica, kar pa tudi za-sluziš!“ — dodejala je Netika sladko.

„Takoj jutri se lahko vzameta!“ — oglasila se je bahata Ribičevka. „Vse je pripravljeno, pohištvo, perilo, obleke, posode, vse, vse . . . Kuhati zna tudi nekoliko, — pa saj jej ne bo treba samej; — živati takisto ne. Na klavirji je prava umetnica in plesati zna kakor nobena druga . . . Na, prava pravcata salonska dama postaneš, Jelica, samo če hočeš! Eh, toliko smo žrtvovali za tvojo izomiko in oliko!“

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Ribičeva Jelica.

Vsakdanji prizori izza malomestja; — spisal Fr. Kosce.

(Dalje.)

Še tisti teden se je razvedelo, da se jo Lavrič zarodil z ono Jelico, ki sicer napram gospodom tako možko nos više in ki je do tedaj prezirala vse poklone in ljubeznivosti najrasličnejših zaljubljenecv. Kakor bi dregnil v osje gnezdo, zašumelo je po vsem mestu, da je premagano Lavričovo srce, ki se je zdelo neranjljivo. Razburjenost v ženskem taboru je priklopila do vrhunca in sikali so njihovi jeziki ter se složili vsi v skupno obiranje mladih dveh zarodencev.

Vranjelasa Ambroževa Tinka in dolgo-nosa Mikičeva Vida, ki ste si nekdanj radi Lavriča zaprisegli dosmrtno sovraštvo, sedel ste zopet kot najboljši prijateljici pri Krevljačevi Albinu. Kometna Krapičeva Netika, ki je bila do zadnjega časa najboljša družica Jeličina, je bila že ondi.

Osebnost. Nj. ces. in kr. Vis. nadvojvoda Karol Štefan odpeljal se je večeraj jutraj na jahti „Christa“ v Pulj.

Sinočnje demonstracije. Med in po sinočnji seji mestnega sveta došlo je do demonstracij se italijanske strani in do reakcije se slovenske strani. Že med sejo zbrala se je velika množica ljudi italijanske in slovenske narodnosti pred mestno palačo. Ker je bilo v seji mnogo ščuvalnih govorov, naperjenih proti naši narodnosti, dalo je slovensko ljudstvo duška svoji nevolji z vzkliki: Živeli Slovenci! Živela Avstrija! Živio Fran Josip I.! To je tako razjarilo italijansko množico, da je jela tuliti na vse grlo: Dolis Slovani! Na trgu navzoči oddelek stražarjev pod poveljem okrajnega nadzornika Gölla je takoj posegel v ta krik in vrišče, hoteč razdeliti nasprotne si demonstrante. Stražarjem pa se ni takoj posrečila ta nakana, ampak vsa množica je drvila potem na borsni trg, kjer so jo redarja razdelili na dve gruči: italijanska množica — s mestnimi svetovalci v svoji redi — se je usula na Corso in potem pred stan društva „Società Operaia“, dočim je druga gruča odšla po ulici Ponteroso. Do resnih izgredov ni prišlo. Nimaš stvar, da bi preiskovali, kdo je provzročil demonstracije in nakoga pada krivda, ampak mi se zadovoljujemo s tem, da doslovno navedemo nekatere besede iz poročila poluradnega „Tagblatta“. Ta list piše med drugim: „Die Demonstranten (tu meni Slovane) begnügten sich mit živio-Rufen auf die Slaven, die von dem italienischen Publicum, dass sich inzwischen gleichfalls vor dem Rathause angesammelt und eine erhebliche Verstärkung durch die Besucher der Gallerie erhalten hatte, mit Euvivarufen auf Triest, Istrien und mit den Rufen „Nieder mit den Slaven“ beantwortet wurden.“ Iz poročila nam neprijaznega „Tagblatta“ je torej razvidno, da naši ljudje niso žalili italijanske narodnosti, ampak so le pustili živeti svojo narodnost, med tem ko so nasprotniki kazali se svojimi vzkliki neuglasno svojo mržnjo proti nam.

Komentara o teh dogodkih nočemo in tudi ne moremo pisati, ampak pristavljamo le, da so redarji zaprli šestorico Slovencev. Koliko Italijanov je zaprtih, nam ni znano v trenutku, ko pišemo te-le vrstice.

Pripomniti je še, da je ona tolpa ki je vriščala po Corso se gospódo svetovalci v areti, prepevala tišo ostudno „Lascé che i crudi e subiti“, dokler jej tega niso zabranili stražarji. Veseli nas, da so tudi organi javne varnosti spoznali izsivalni značaj te pesmi, na kar smo opozarjali tudi mi že nebrojkrat. Čujemo tudi, da so ono šestorico Slovencev že izpustili iz zapora.

Otvoritvena slavnost telovadnice „Trž. Sokola“. Jednoglase sodba je bila takale: take narodne slavnosti že dolgo nismo imeli v Trstu! In res: vse občinstvo je bilo kar presenečeno po prekrasni prireditvi telovadnice za to slavnost, še bolj pa po sijajnem izvršenju mnogovrstnega programa. Dvorana je bila kar naukusenej okrašena zastavami, emblemi in prepogami, a nad nami se je spenjal prek in prek velik baldahin — telovadnica meri nad 240 kvadratnih metrov — iz blaga v rasnih bojah, da se ti je videlo, kakor da si v velikem šatoru. Gori na višku tega baldahina pa je bleketela nova svetiljka, močna za 1000 sveč, blestela tako, da se druge plinove svetilke, pribite ob galeriji in ob stenah, kar medlele ob tem svitu. In ta oder, na katerem bomo mogli prirediti tudi večje igre! Mimo tega si je nabavil naš „Sokol“ za prve vrste rudeče prepreženih blazin, tako, da je dvorana napravljala utis parterja v gledališču. Preskrbljeno je tudi za vse druge potrebe: tu imamo „garderobo“, „bufet“, „toaloto“ itd. Iz kratka: storilo se je vse za zabavo in udobnost občinstva. Brat starosta, dr. G. Gregorin, je v prekrasnem in od občinstva burno odobranem govoru pozdravil isto pojašnjuj važnost divne sokolske ideje in posebno naglašuje, da se je naš „Sokol“ po vztrajnem delovanju povzpел na častno mesto med slovenskimi „Sokolii“. Zlasti je naglašal — sklicujoč se na zgodovino Grkov in Rimljanov — kako potrebno je, da si blažimo duh in utrjamo telo, kar je uprav poglavni smoter sokolske ideje. Motijo se oni, ki menijo, da je Sokolstvo igrača. O tem nam je živ vglad narod česki, kateri ne bi se bil nikdar povzpел do one višine, s koje se po-

naša dandanes, ako ne bi imel svojega, toli divno procvetajočega Sokolstva. Govornik se je spominjal vseh narodnih društev tržaških in je iskrenimi besedami pozdravil deputacijo Goriškega Sokola. Slednjic je prečital došle telegrame. — Novi mešani zbor „Tržaškega Sokola“ odpel je pod vodstvom g. Furlanija Satnerjevo „Na Planine“ in Vilharjev „Uzor“ toli finim občutkom in toli precizno, da mu je donelo nasproti uprav frenetično odobravanje. In tudi tu si je pridobil naš „Sokol“ veliko za sluzlo, da nam je namreč zasnoval tak mešani zbor. Gospodčinam povkam in gospodom povcem — pevodovju seveda v prvi vrsti — bódi izrečena prisrečna zahvala, združeno z iskreno željo, da bi se krepko nadaljevalo zapričeto delo. G. Kragelj se je pokazal v Vilharjevem „Mornarju“ izbornega pevca, polnega, kaj lepo zvonečega in kaj simpatičnega glasu. G. Kragelj poje razumom in srcem, a to treba pravemu pevu! „Sokol“ si sme čestitati na tej akviziciji. V igri „Umor v ogljarskih ulicah“ nastopila je naša stara, a še vedno mlada garda. Igra je dosegla svoj smoter v polni meri: smeha ni bilo ni konca ni kraja. Gospe Ščuko v e ne treba hvaliti, saj jo pozna vse naše občinstvo, da se ta vrla igralka čuti povsem domačo na odru. V znak zahvale poklonili so jej krasen šopek. O gospodoma Križu in Borovščakovu nočemo izgubljati besedi; taka sta bila tudi to pot, kakor vsikdar do sedaj — dobra, izborna. Njima se je pridružil dostojno tudi g. Jakob Štoka, pripomoči do popolnega vapeha. In tu nam je izreči zopet željo, da bi tudi dramatični odsek zopet zapričel svoje delo, saj so čani sedaj vsi pogoji. G. Borovščakov naj si sapomni to blagohotno!

Konečno moramo pripoznati, da je tudi vojaški orkester dovršil svojo nalogo v splošno zadovoljnost, zlasti so se razvnela naša arca ob zvokih divnih naših slovanskih pesnij.

Po slavnosti zapričel se je ples in se je razvilo tako življenje, da moremo reči, da „Tržaški Sokol“ še nima zabeleženega tacega večera v kroniki svojega življenja. Kadrljo je plesalo do 80 parov in kamor-koli si se obrnil, povsodi si videl le radostne in vesele obraze.

Zaključuje to svoje skromno poročilo, moramo isreči svoje uverjenje, da se je s tem večerom krog obožavateljev našega „Sokola“ ne le pomnožil, ampak podvojil in potrojil. Kako ne! Kjer je toliko živahnosti, vztrajnosti in vneme za lepo in plemenito stvar, tam se vnamajo in zblížavajo arca. Mi pa kličemo „Sokolu“: pogumno razprostriraj svoje peruti, zdrav na duhu in telesu vrši svoje nalogo in kaži ob vsaki priliki, da se hočeš vsaj bližati krasnemu uzoru — sokolstva českega!

Mestni svet tržaški. Nadejali smo se bili že v naprej, da bo sinočna seja zopet jako burna, kajti „Il Piccolo“ & Comp. govorili so že pred nekoliko dnevi o raznih starih, katere jim niso bile po volji o vsprejemu istrekih županov v Trstu, kakor n. pr. izključenje javnosti in s tem izključenje zastopnikov časopisja. Dandanes so duhovi tako razburjeni, da, ako kdo sproži narodnostna vprašanja, ali najneznatnejše stvari, ki so v zvezi s tem vprašanjem, takoj zavré kri našim ljubim sodeželanom. In nismo se motili. Laška tribuna Spadoni in Raskovič razdoliła sta si svoji ulogi; prvi je napadel o d o t n e g a svetovalca g. Nabergoja, drugi pa je razvil interpelacijo, na katero so ga pripravili „Piccolo“ in drugovi. Svetovalec D o l l e n z hotel je interpelovati o nečloveškem trpljenju kurilcev pri mestni plinarni, toda velemožni g. župan, razni onorevoli in druhal na galeriji zvali so ga k predmetu takó — ne prestando, da ni mogel govoriti. O gnusnem ropotanju na galeriji pa nam res že pre se d a g o v o r i t i. Tu je treba, da z radikalnimi sredstvi poseže kdo vmes, kajti župan tržaški je pokazal že neštevilnokrat, da ali nima potrebne eneržije, ali pa jo ne č e r a b i t i. Kar sme uganjati fakinaža na galeriji tržaškega mestnega sveta, to je naravnost neverojetno, škandalozno. In ne motimo se, ako trdimo, da bi bili razni svetovalci levece manj sovražni slovenskemu življu, ako ne bi bili neposredno z a v i s n i od sodbe galerije.

Poročilo o tej seji prinesemo v prihodnji številki.

Iz sv. Križa nam piše naš dopisnik, da vatraja v polnem obsegu pri svojih trditvah nasproti popravku g. učitelja Čarge. Gospod

dopisnik ugovarja odločno domnevanju gosp. učitelja, da ga je dotičnik slabo razumel, ko ga je on — učitelj — nagovarjal za Legino šelo. Dotični oče 10 otrok se zove Kristijan Šemec in je isti — po satrdilu našega dopisnika — pripravljen s prisego potrditi svojo izjavo.

Iz Trsta nam pišejo: Minoli teden sem bil slučajno na Razdrtem, in sem se kar zadržil in obstal, zagledavši na voglu neke hiše na leseni plošči napis: Ü b e r W i p p a c h n a c h G ö r z * in na drugi strani: „N a e h T r i e s t *“. Kje pa je slovenski napis? Gledal sem zadej na plošči, da-li ni morda skrit, pa ga ni bilo. Žalostno, pa resnično.

Zdaj vas pa vprašam, narodnjaki Razdrtei, kako morete trpeti tako preziranje?! Potrudite se in zahtevajte od dotične oblasti, naj spoštuje krajevni jezik, in naj dođa še slovenski napis, da ne bude samonemški napis delal sramote samonárodni občini! Razdrški. Torej na delo! *Opazovalec.*

Iz Škedenja nam pišejo: Prosim, dovolite mi nekoliko vrtic v Vašem cenjenem listu iz našega pozabljenega Škedenja.

Narodno delovanje v Škedenju dremlje že dlje časa in pričakuje boljših dnij. Pevsko društvo „Veselila“ nima več tolike živahnosti, kakoršno je imelo pred blizo dvema letoma. Kdo je temu vzrok, nočem tukaj navajati, vendar ne morem si kaj, da ne bi priporočal merodajnim činiteljem, naj bi gledali na to, da dobi društvo zopet prejšnjo živahnost in popularnost. Kako do tega priti, ni težko vprašanje. Prirejalo naj bi se pevke zabave, javno petje (katero se je žalibog opustilo skoraj popolnoma), veselice in male izlete v bližnje okolico. S tem bi se zelo pospešilo narodno gibanje v Škedenju. Jaz mislim, da povska društva vendar niso le za to, da se udje vadijo v petji, ampak glavni njih namen je, da vabujajo narodno zavest.

Še pred jednim letom sprožila se je v Škedenju misel o prepotrebem bralnem društvu. Zanimanje za to ni bilo majhno, pričelo se je hitro pripravljajenje in nabiralo se je ude za društvo, pisala so se tudi pravila in manjkalo je le sklicati osnovalni občni zbor ter predložiti pravila namestništvu v potrjenje. Vsa stvar pa je naenkrat saspala in odložila se „ad calendar graecas“. Tudi misel o tamburaškem zboru je sginila ravno tako hitro, kakor se je porodila. Najbolje bi bilo, da se zasnuje tamburaški zbor na podlagi bralnega društva; glavna stvar je toraj, da se ustanovi to društvo.

Rodoljubi škedenjski! sbudite se, poprimite se dela, da vas ne najdejo nepripravljene bližnje volitve v mestni svet, oxiroma deželni zbor, in drugi važni dogodki; navdušujte ljudstvo, da zopet ne izgubimo pridobljene važne narodne postojanke v tržaški okolici. Pevska društva res navdušujejo ljudstvo in netjivo iskro rodoljubja, a še le bralna društva dajo narodnemu mišljenju gotovo in korenito podlago, katere ne podore noben sovražen napad. Le s pridnim čitanjem si olovek lahko ustvari jasno sliko političnega in kulturnega položaja naroda in po tej sliki si lahko uravna svoje nazore in svoje stališče v narodno-političnem obziru. Takih mož, ki so si valed svojega lastnega prepričanja utrdili značaj, ne podkupijo nikaka množina donarja, nikake puhle fraze in prazne obljube, ki se nikoli ne izvrše. Škedenjci! Ako hočete imeti mnogo značajnih mož, ustanovite si prej ko mogoče bralno društvo! Mladina je na vaši strani, glejte, da jo ne bodete zanemarjali!

Pri „Sokoleki veselici“ zgubil je nekdo dežnik za ženske in dobil v zameno drugega. Kdor je našel dotični dežnik, naj ga blagoljno odda v tiskarno Dolenc (Piazza Caserma hāt. 2), kjer dobi svojega.

Nesreča v jami v Mostu (severnozapadna Češka) pripetila se je minolo soboto v prometni „Pluto“ velika nesreča. Vnel se je namreč strupeni plin in v tej eksploziji bilo je ubitih 19 rudarjev. Izmed teh našli so 3 popolnoma sežgane. 8 rodbin je zgubilo svoje roditelje.

Zadužil se je v moki. V Mariborskem parnem mlinu „Styria“ je ponoarčil 19letni mlinarski pomočnik Alojzij Osmic, rodóm iz Ljutomerškega okraja. Padel je po naključju iz III. nadstropja v notranje mlinu v rov, v kateri se siplje moka. Ker so mladeniča pogrežali, iskali so ga in ga našli v rovu — mrtvega. Zadužil se je bil v moki.

Zasačeni tihotapci. Finančni organi do-

znali so, nekaj časa, da se iz Grete in Bar-kovelj vtihotaplja mnogo špirta v mesto, a dognali so tudi, da ta špirit večinom vtihotaplja ženske iz mesta, vozeče se v tramvaju. Minoli večer sta finančni respicijent Josip Nitich in stražnik Alojzij Leker posvala 2 gospoda in 2 gospe grške narodnosti, ki so bili na sumu, da se bavijo s omenjenim poslom, povabila raz tramvaj s seboj v finančno kazarno na Greti. Tam so preiskovali vse štiri, in našli so, skrite v posebno pripravljene posodah pod oblečili, 33litrov 94° špirta. Špirit so seveda zaplenili, in stvar prijavili mestnemu magistratu. Ta je obsodil grško četvorico na 200 gl. glebe, da jim sa nekaj časa preide volja za tihotapstvo.

Kolera na Galläkem. Minolo soboto pojavili so se v Lvovu 4 slučaji kolere. Bolnike so odpravili v bolnišnico; oblasti so izdale stroge naredbe, da zaprečijo nadaljenje širjenje bolezni.

Sodnijsko. 31 letni mlekar Ivan Menegon, italijansk podanik, je dobil večeraj zaradi zakrivljene krive 2 meseca zapora. — 33letni kmet Alojzij Slavec iz Tomaja je obsojen zaradi poskušene tatvine na 4 mesečno ječo. — Mizar Ivan Potočnik s Proseka, 32 let star, je dobil zaradi teškega telesnega poškodovanja 3mesečno ječo.

Policijsko 15 letnega Franja S. iz Novogamesta, stanujočega v ulici Alighieri, zaprli so, ker je obdožen, da je ukradel neki kuharici srebrno žepno uro in rano obleko, vredno okolo 7 gl. — Minolo noč zaprli so 20 oseb, ki so razgrajale po mestu. — 28 letno Josipino Boštja, iz Kamnika, sloglasno žensko, odpeljali o na vozičku v zapor, ker je pijana razgrajala v ulici del Torrente. Stražarjem je salučnila v obraz celo abirko najumazanejših izrazov.

Najnovejše vesti.

Pariz. 13. Sinoč je bila tu velika nevihta, ki je provzročila mnogo škode. 3 osebe so ubite, več jih je težko poškodovanih. V pristaniših, ležečih ob morskem rokavu La Manche je mnogo škode; pripetile so se razne nesreče.

Kolonj 13. Iz Peterburga javljajo v „Kolnische Ztg.“, da je določeno, da bode poroka carjeva s njegovo soročnico takoj po končanih pogrebnih slovesnostih, to je, najkasnije dne 26. t. m. — Pokojnega carja truplo polože v rakev dne 20. t. m.

Helsingfors. 13. Car je izdal oklic finskemu narodu, v katerem obeča, da hoče nepremišno ohraniti in varovat vse predpravo Finske.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.72-6.74 Koruza za november 6.45 do 6.55. Oves za spomlad 6.05-6.07. Riž nova 5.87-5.99. Pšenica nova od 78 kil. f. 6.55-6.60, od 79 kil. f. 6.60-6.65, od 80 kil. f. 6.70-6.75, od 81 kil. f. 6.75-6.80, od 82 kil. f. 6.80-6.85. Ječmen 6.25-6.40; proso 5.70-5.90. Pšenica: Srednje ponudbe, povpraševanje bolje. Prodalo se je 15.000 met. 5 nč. dražje. Keruza se je za 105 podražila. Vreme: lepo. **Praga.** Neratlinirani sladkor za november f. 12.80 december f. 12.90. Vreme lepo. Trg bolje. **Praga.** Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatelj precej f. 29-29.25. Nov. maro f. 29.50. — Concaó za november-marc 30- do —. Četvrti za november 31- —. V glavah (sodiš) za konec novembra 31 1/2. **Evre.** Kava Santos good average za november 89. — za marc 81.75, bolje. **Hamburg.** Santos good average za december 68.75, marc 64.50 bolje.

Dunajska borza 13. novembra 1894

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.05	100.00
„ „ „ v srebru	99.95	100.00
Avstrijska rent v zlatu	124.40	124.60
„ „ „ v kronah	97.45	97.40
Kreditno akcije	389.10	391.50
London 10 Let	124.95	124.90
Napoleoni	9.95	9.92
100 mark	61.25	61.17 1/2
100 italj. lir	46.15	46.10

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitaria 12, (po domače pri „Prvačkovecu“) priporoča modro frankinjo po 40, domačo črnino po 32, belo vipavsko po 36 in „Riesling“ po 40 nč. liter. — Dobra kuhinja in po ceni je vedno na razpolago. Za družinsko uporabo od 5 l. naprej 4 nč. cenije. — Držeč se gesla: „Rojak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. *Anton Vodopivec, gostilničar.*

Zaloga piva

pivovarne bratov Reininghaus v Steinfeldu — Gradec in 156 zaloga kisle vode Mattoni's Giesshöbler pri **A. DEJAKU, junior,** v Trstu, via degli Artisti št. 8. zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant.